

I. Mennyiségi vizsgálat (14 pont)

Válaszd ki minden esetben a felsorolt három-három lehetőség közül a **legnagyobb**!

1)
☐	A) évi középhőmérséklet a szavannán
B) évi középhőmérséklet a sztyeppén
C) évi középhőmérséklet a mélytengerben	8)
☐	A) a tajgaerdők összterülete a Földön
B) a tundrák összterülete a Földön
C) a monszunerdők összterülete a Földön
2)
☐	A) éves csapadékmennyiség a tundrán
B) éves csapadékmennyiség a sivatagban
C) éves csapadékmennyiség a lomberdőben	9)
☐	A) a feketefenyő leveleinek hossza
B) az erdeifenyő leveleinek hossza
C) a lucfenyő leveleinek hossza
3)
☐	A) napi hóingás mértéke az esőerdőben
B) napi hóingás mértéke a sivatagban
C) napi hóingás mértéke a tajgaerdőben	10)
☐	A) a hering testtömege
B) a macskacápa testtömege
C) a tonhal testtömege
4)
☐	A) a sarki róka testtömege
B) a sivatagi róka testtömege
C) a vörös róka testtömege	11)
☐	A) a hiúz élőhelyének földrajzi szélessége
B) a gepárd élőhelyének földrajzi szélessége
C) a jaguár élőhelyének földrajzi szélessége
5)
☐	A) maradó fogazatunkban a szemfogak,
B) a metszőfogak,
C) az őrlőfogak száma	12)
☐	A) középhegységeinkben a bükkös öv,
B) a gyertyános-tölgyes öv,
C) a cseres-tölgyes öv magassága
6)
☐	A) a góliát madárpók testhossza
B) a homár testhossza
C) a folyami rák testhossza	13)
☐	A) az osztályok száma a gerincesek,
B) az ízeltlábúak,
C) a zárwatermők törzsében
7)
☐	A) a tajgaerdő magassága
B) a trópusi esőerdő magassága
C) a mérsékelt övi lomberdő magassága	14)
☐	A) a baktériumsejtek mérete
B) a papucsállatkák mérete
C) az influenzavírus mérete

II. Tüskésbőrűek összehasonlítása (9 pont)

Írd a megfelelő betűjelet az állítások mögötti négyzetekbe, annak megfelelően, hogy az állítás csak a tengeri sünökre, csak a tengeri csillagokra, mindkettőre vagy egyikre sem vonatkozik!

A) tengeri sünök

B) tengeri csillagok

C) mindkettő

D) egyik sem

1) öt karjuk van	☐	4) fejlődésük átalakulós	☐	7) rágókészülékük neve: „Arisztotelész lámpása”	☐
2) meszes tüskéi vannak	☐	5) tengerekben élnek	☐	8) főképpen kagylókkal, csigákkal táplálkozó ragadozók	☐
3) kívülről sugaras szimmetriájúak	☐	6) belső szerveik is sugaras szimmetriájúak	☐	9) lárvakorban gerinchúrral rendelkeznek	☐

III. Termesztett növények (12 pont)

Írd a táblázat üresen hagyott rovataiba az odailő kifejezés betűjelét, melyeket a táblázat alatt oszloponként felsoroltunk! Mindkét oszlop alatt kevesebb felsorolt kifejezés szerepel, tehát egy-egy betűjelet több helyre is be kell írni!

	Hol van a növény őshazája?	Melyik részét használjuk fel az általunk fogyasztott termék előállítására?
tea	1) <input type="text"/>	7) <input type="text"/>
bors	2) <input type="text"/>	8) <input type="text"/>
kávé	3) <input type="text"/>	9) <input type="text"/>
kakaó	4) <input type="text"/>	10) <input type="text"/>
kukorica	5) <input type="text"/>	11) <input type="text"/>
földimogyoró	6) <input type="text"/>	12) <input type="text"/>

A) Amerika
 B) Ázsia
 C) Afrika

A) fiatal leveleit
 B) szemtermését
 C) hüvelytermését
 D) toktermését
 E) csonthéjas termését

IV. Emberi megbetegedések (12 pont)

Párosítsd össze az alábbi tudományos kifejezéseket magyar megfelelőikkel!

A) hepatitis **B) tetanusz** **C) AIDS** **D) paralízis** **E) tuberkulózis**

1) szerzett immunhiány:	<input type="text"/>	Melyik betegsége vonatkozik?	6) A BCG-oltás véd ellene.	<input type="text"/>
2) merevgörcs:	<input type="text"/>		7) Vírusa a nyiroksejteket támadja.	<input type="text"/>
3) (tüdő)gümőkór:	<input type="text"/>		8) Sárgasággal jár.	<input type="text"/>
4) bénulás:	<input type="text"/>		9) Kórokozóját Robert Koch fedezte fel.	<input type="text"/>
5) májgyulladás:	<input type="text"/>		10) A Di-Per-Te oltás véd ellene.	<input type="text"/>
			11) Életünk első védőoltását ez ellen kapjuk.	<input type="text"/>
			12) Nincs ellene hatásos védőoltás.	<input type="text"/>

V. Gombafajok összehasonlítása (10 pont)

A következő tesztkérdések a felsorolt öt gombafajra vonatkoznak:

1) rizike

2) lila pereszke

3) ízletes kucsmagomba

4) keserűgomba

5) gyűrűs tuskógomba

1) Tejnedvet termelnek:

- A) 1. és 3. faj
- B) 1. és 4. faj
- C) 1. és 5. faj
- D) 2. és 5. faj
- E) 3. és 5. faj

6) Általában fatuskón terem:

- A) 1.faj
- B) 2.faj
- C) 3.faj
- D) 4.faj
- E) 5.faj

2) Nyersen mérgező:

- A) 1. faj
- B) 2. faj
- C) 3. faj
- D) 4. faj
- E) 5. faj

7) Termőteste belül üreges:

- A) 1. faj
- B) 2. faj
- C) 3. faj
- D) 4. faj
- E) 5. faj

3) Kora tavaszi faj:

- A) 1. faj
- B) 2. faj
- C) 3. faj
- D) 4. faj
- E) 5. faj

8) A kalapbőrön apró pikkelyek találhatóak:

- A) 1. faj
- B) 2. faj
- C) 3. faj
- D) 4. faj
- E) 5. faj

4) Jellemzően fenyőerdőben terem:

- A) 1. faj
- B) 2. faj
- C) 3. faj
- D) 4. faj
- E) 5. faj

9) Kalapja tölcséres:

- A) 1. és 3. faj
- B) 1. és 4. faj
- C) 2. és 3. faj
- D) 2. és 4. faj
- E) csak a 4. faj

5) A kalap átmérője akár 20 cm is lehet:

- A) 1. faj
- B) 2. faj
- C) 3. faj
- D) 4. faj
- E) 5. faj

10) Mi a felsorolt fajok közös tulajdonsága?

- A) (hőkezelés után) ehető
- B) gallérjuk van
- C) termőrétegük lemezes
- D) mindannyian mérgezők
- E) egyszínűek

VI. Virágos növények összehasonlítása (18 pont)

Írd a megfelelő betűjelet az állítások mögötti négyzetekbe, annak megfelelően, hogy az állítás csak az egyszikűekre, csak a kétszikűekre, csak a nyitvatermőkre, mindhárom csoportra vagy egyik csoportra sem vonatkozik!

A) Egyszikűek	B) Kétszikűek	C) Nyitvatermők	D) Mindhárom	E) Egyik sem	
1. Jellemző náluk a szemtermés	☐	7. Virágaik virágzatba tömörülhetnek.	☐	13. Virágtakarója legtöbbször csészére és pártára különül	☐
2. Ide tartoznak a magvaspáfrányok	☐	8. A virágpor közvetlenül a magkezdeményre kerül	☐	14. Ide tartoznak a mályvafélék	☐
3. Fajaik döntő többsége lágyszárú	☐	9. Őseik a harasztokkal állnak közeli rokonságban	☐	15. Előtelepük a talajban fejlődik	☐
4. A hazai fajok között nincs lágyszárú.	☐	10. Viráguk tipikusan ötkörös, háromtagú	☐	16. Ebbe a csoportba tartozik a datolyapálma	☐
5. A hazai fajok között van védett.	☐	11. Ide tartozó védett növény a Teleki-virág	☐	17. Ebbe a csoportba tartozik a kakasmandikó	☐
6. A tajgaerdő uralkodó fásszárú növényei	☐	12. Ide tartozó faj a tavaszi tözike	☐	18. Száruk el nem ágazó	☐

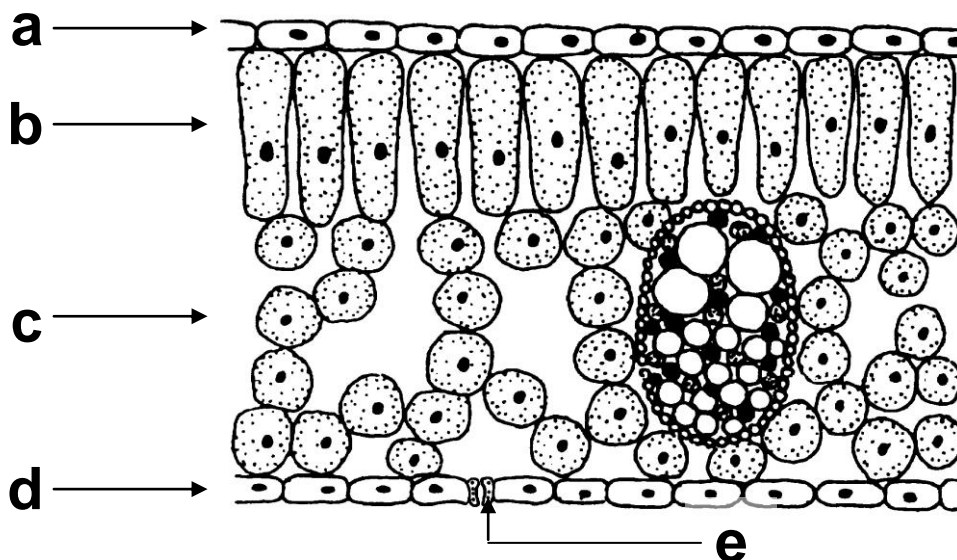
VII. A levél (20 pont)

1) Mely növénycsoportok rendelkeznek levéllel?

2) Melyik folyamat nem jellemző általában a levélre?

- A) a mohák és a hajtásos növények
 B) minden növény
 C) a hajtásos növények
 D) a virágos növények
 E) csak a zárvatermők

- A) szaporítás
 B) párologtatás
 C) oxigén leadása
 D) oxigén felvétele
 E) táplálékkészítés

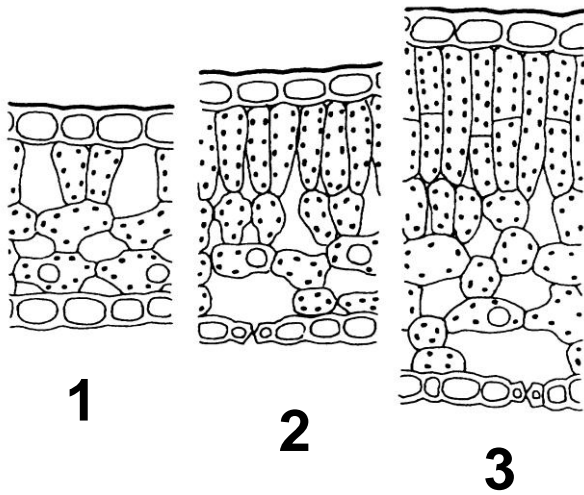
3) Melyik betű jelöli a gázcserenyílás zárósejtjét?

- A) a
 B) b
 C) c
 D) d
 E) e

4) Mely – betűvel jelölt – részekben zajlik fotoszintézis?

- A) „a”, „b” és „c”
 B) „b” és „c”
 C) „a” és „d”
 D) „b”, „c”, „e”
 E) minden részben

Az alábbi ábrán a bükkfa – különböző magasságokban szedett – leveleinek keresztmetszetét láthatjuk.

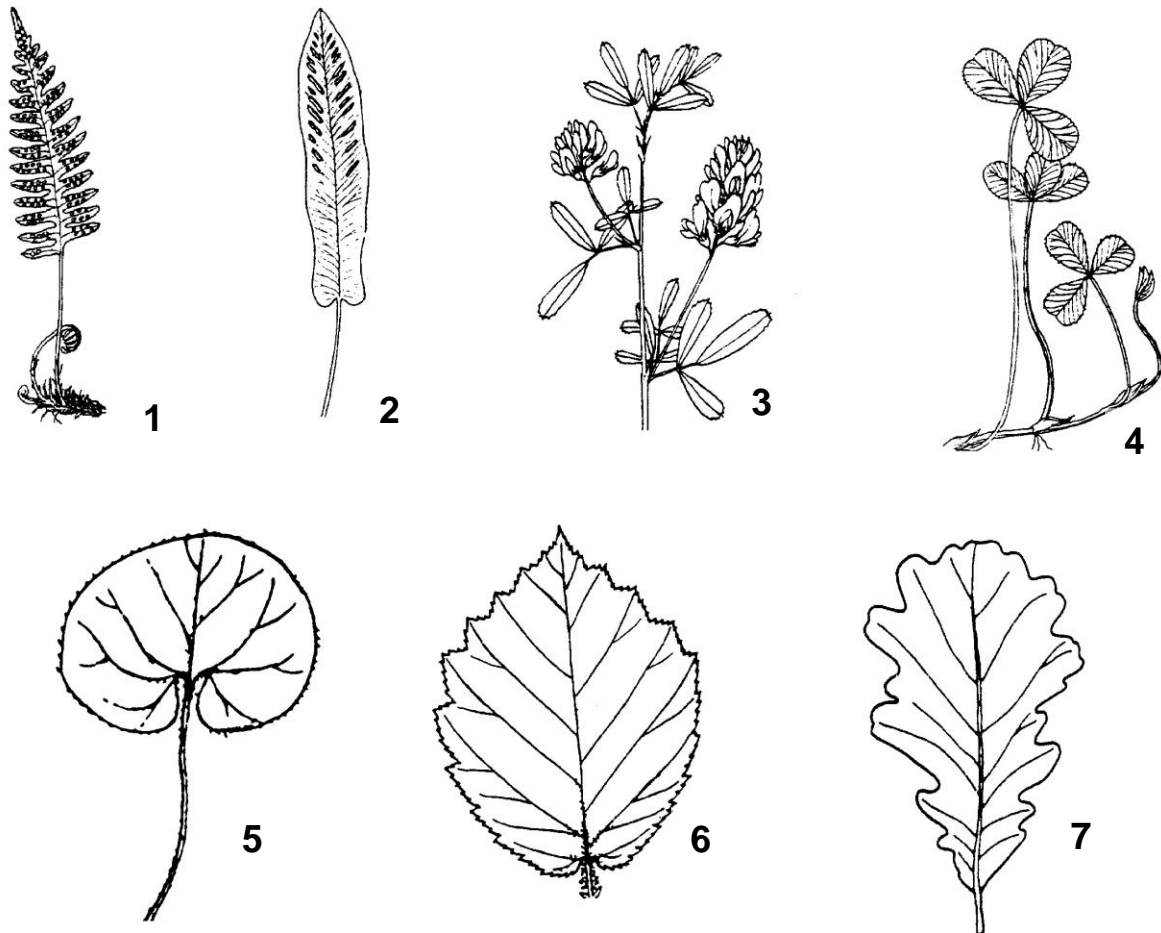
5) Melyik levél származhat a fa legmagasabb részéről?

- A) az 1.
 B) a 2.
 C) a 3.
 D) bármelyik
 E) a fa csúcán nincsenek levelek

6) Mit állíthatunk a fa alsó leveleiről?

- A) Ezeket éri a legkevesebb fény, így vastagok.
 B) Nem jutnak elegendő vízhez, így vékonyak.
 C) Ezeket éri a legtöbb fény, így vastagok.
 D) Ezeket éri a legtöbb fény, így vékonyak.
 E) Ezeket éri a legkevesebb fény, így vékonyak.

A sorszámozott képeken hét különböző növényfaj jellemző lomblevelét láthatod. Figyeld meg jellegzetességeiket és válaszolj a kérdésekre!

7) Mit állíthatunk az 1. rajzon látható levélről?

- A) tenyeresen összetett
- B) szárnyasan összetett
- C) hosszúkás, karéjosan tagolt
- D) hosszúkás, tagolatlan
- E) hosszúkás, tövig szeldelt

8) Melyik állítás hamis annak a növénynek a rendszertani besorolásával kapcsolatban, amelynek levelét a 2. rajzon látjuk?

- A) Nem lehet haraszt, mert a levéllemez ép.
- B) Levele spóratartókat visel, tehát páfrány.
- C) Bár egyszerű levél, mégis lehet páfrány.
- D) Biztosan hajtásos növény.
- E) Mivel nem tű alakú, nem lehet erdeifenyő.

9) Mit állíthatunk az 5. rajzon látható levélről?

- A) lemeze vese alakú
- B) lemeze szív alakú
- C) lemeze tojásdad
- D) lemeze lándzsás
- E) a levél válla ék alakú

10) Mi a közös a 6. és a 7. rajzon látható levelek jellegeiben?

- A) mindkettő épszelű
- B) mindkét levéllemez osztott
- C) egyiknek sincs levélnyele
- D) mindkettő főeres levél
- E) mindkettő fűrészszelű

11) Melyik rendszertani csoportba tartozhat az 5. növény?

- A) mohák
- B) harasztok
- C) nyitvatermők
- D) egyszikű zárvatermők
- E) kétszikű zárvatermők

12) Milyen különbségek vannak a 6. és 7. rajz levelei között?

- A) a 6. széle fűrészszelű, a 7. széle fogazott
- B) a 6. válla szíves, a 7. válla dárdás
- C) a 6. levél egyszerű, a 7. összetett
- D) a 6. széle fűrészszelű, a 7. széle ép
- E) a 6. levél lemeze szeldelt, a 7. levél lemeze osztott

13) Melyik rajz ábrázolja a gimpáfrány levelét?

- A) az 1. rajz
- B) a 2. rajz
- C) a 3. rajz
- D) a 6. rajz
- E) a 7. rajz

14) Melyik rendszertani csoportba tartozik az 1. növény?

- A) mohák
- B) harasztok
- C) nyitvatermők
- D) egyszikű zárvatermők
- E) kétszikű zárvatermők

15) Mit állíthatunk a 3. és a 4. rajzon látható levelekről egyaránt?

- A) nincs levélnyelük
- B) egyszikű növényé mind a kettő
- C) a levelek hármask
- D) a levéllemezek osztottak
- E) a levelek vese alakúak

16) Melyik rajz ábrázolja a közönséges mogoró levelét?

- A) a 3. rajz
- B) a 4. rajz
- C) az 5. rajz
- D) a 6. rajz
- E) a 7. rajz

17) Melyik rajz ábrázolja a fehér here levelét?

- A) az 1. rajz
- B) a 2. rajz
- C) a 3. rajz
- D) a 4. rajz
- E) az 5. rajz

18) Melyik rajz ábrázolja a kocsánytalan tölgy levelét?

- A) a 3. rajz
- B) a 4. rajz
- C) az 5. rajz
- D) a 6. rajz
- E) a 7. rajz

19) Melyik rajz ábrázolja a édesgyökerű páfrány levelét?

- A) az 1. rajz
- B) a 2. rajz
- C) a 3. rajz
- D) a 6. rajz
- E) a 7. rajz

20) Melyik rajz ábrázolja a kapotnyak levelét?

- A) az 1. rajz
- B) a 2. rajz
- C) az 5. rajz
- D) a 6. rajz
- E) a 7. rajz

VIII. Emésztőváladékot termelő mirigyek (9 pont)

Írd a megfelelő betűjelet az állítások mögötti négyzetekbe, annak megfelelően, hogy az állítás csak a nyálmirigyekre, csak a hasnyálmirigyre, csak a májra, mindháromra vagy egyikre sem vonatkozik!

A) nyálmirigy	B) hasnyálmirigy	C) máj	D) mindhárom	E) egyik sem
1) egy párral rendelkezünk ☐	4) váladéka emésztja a zsírokat ☐	7) kivezető csöve nem a patkóbélbe nyílik ☐		
2) nincs kivezető csöve ☐	5) váladéka savas kémhatású ☐	8) kivezető csöve az előbélhez csatlakozik ☐		
3) váladéka emésztja a fehérjéket ☐	6) váladéka zöldesbarna ☐	9) szervezetünk legnagyobb tömegű mirigye ☐		

IX. Hormonok összehasonlítása (16 pont)

Írd a megfelelő betűjelet az állítások mögötti négyzetekbe, annak megfelelően, hogy az állítás csak az inzulinra, csak az adrenalinra, csak a tiroxinra, mindháromra vagy egyikre sem vonatkozik!

A) inzulin	B) adrenalin	C) tiroxin	D) mindhárom	E) egyik sem
1) Serkenti a szív működését is ☐	6) A hasnyálmirigyben termelődik ☐	11) Kivezetőcső nélküli sejtcsoportok termelik ☐		
2) A mellékvesében termelődik ☐	7) Tartós hiánya törpenövést okoz ☐	12) Kettős elválasztású mirigyben termelődik ☐		
3) Növeli a sejtek cukortartalmát ☐	8) Az agyalapi mirigyben termelődik ☐	13) A máj és az izmok cukorraktárait gyarapítja. ☐		
4) Növeli a vér cukortartalmát ☐	9) Hiánya a cukorbetegséghez vezet ☐	14) Termelését az agyalapi mirigy irányítja ☐		
5) Jódtartalmú hormon ☐	10) Termelődését a vegetatív idegrendszer szabályozza ☐	15) Tartós hiánya gyermekkortól szellemi visszamaradottságot eredményez ☐		

16) Melyik szerv irányít több más hormontermelő mirigyet?

- A) pajzsmirigy
 B) agyalapi mirigy
 C) mellékvese
 D) vese
 E) máj